

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W MIEŚCIE SOSNOWIEC W 2016 ROKU

Kwiecień 2016 rok

Spis treści

	Strona
Wstęp	2
1. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w Sosnowcu w 2015 roku.....	4
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	14
3. Analiza umiejętności i uprawnień	21
4. Analiza rynku edukacyjnego	24
4.1 Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.....	26
4.2 Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.....	27
5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw.....	28
6. Prognoza lokalnego rynku pracy.....	43
Podsumowanie i wnioski.....	49
INFORMACJA SYGNALNA.....	50
Załącznik 1. Rynek pracy.....	53
Załącznik 2. Rynek edukacyjny.....	55

WSTĘP

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa określonych przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015, poz. 149 z dnia 13.01.2015 r.).

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone według nowej metodologii opracowanej przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy.

Monitoring zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sosnowcu w 2015 r. i pozwala na analizę struktury osób bezrobotnych oraz potrzeb kadrowych pracodawców. Raport został sporządzony przy wykorzystaniu:

- ✓ danych gromadzonych w systemie Syriusz – o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej;
- ✓ danych odnośnie ofert pracy podmiotów publicznych;
- ✓ ofert pracy publikowanych w internecie;
- ✓ danych Systemu Informacji Oświatowej MEN;
- ✓ badań Głównego Urzędu Statystycznego (BAEL, badanie popytu na pracę);
- ✓ danych uzyskanych ze źródeł pierwotnych w ramach badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw zrealizowanego w okresie od 3 września do 6 października 2015 r. w tut. Urzędzie.

Mianem zawodu deficytowego określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Analogicznie, zawód nadwyżkowy to taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma charakter strumieniowy, gdyż porównuje dane o nowych rejestracjach bezrobotnych z liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej oraz pełni dwie podstawowe funkcje:

- 1) deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi;
- 2) normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Celem tego opracowania jest analiza kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, która umożliwi podjęcie następujących działań:

- ✓ koordynację kierunków kształcenia i szkolenia osób bezrobotnych i poszukujących pracy z aktualnymi potrzebami rynku pracy;
- ✓ doskonalenie poziomu i kierunków kształcenia zawodowego dla potrzeb rynku pracy w regionie;
- ✓ planowanie działań samorządu lokalnego oraz innych instytucji powiatowych współpracujących z Powiatowym Urzędem Pracy, które będą zmierzały w kierunku promocji zatrudnienia;
- ✓ usprawnienia pracy doradców zawodowych, pośredników pracy poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych występujących na lokalnym rynku pracy;
- ✓ ułatwienie planowania i realizacji programów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Stosowane w monitoringu nazewnictwo zawodów jest zgodne z klasyfikacją zawodów i specjalności funkcjonującą w oparciu o Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z dnia 6 czerwca 2014 r., poz. 760), które porządkuje zawody w grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Podział bezrobotnych według zawodu dokonywany jest na podstawie zgłoszonych kwalifikacji potwierdzonych świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź stażem pracy (minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie). Osoby niespełniające jednocześnie obu tych warunków klasyfikowane są jako bezrobotni bez zawodu. Do grupy tej można więc zaliczyć część osób legitymujących się zarówno wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym jak i średnim ogólnokształcącym.

1. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w Sosnowcu w 2015 roku

Według stanu na koniec grudnia 2015 r., w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sosnowcu zarejestrowanych było 8061 osób bezrobotnych (w tym 4218 kobiet), co w zestawieniu ze stanem na koniec 2014 r. wskazuje spadek rejestrowanego bezrobocia o 1252 osoby.

Jak wynika z tabeli nr 1 przedstawiającej zestawienie wybranych kategorii osób bezrobotnych na koniec 2014 i 2015 roku prawie we wszystkich wskazanych w niej kategoriach można zaobserwować spadek liczby osób bezrobotnych, co jest związane ze spadkiem ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2015 roku.

Niezmienne od lat w ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Sosnowcu pozostaje więcej kobiet niż mężczyzn. Natomiast ich liczba pod koniec 2015 roku spadła o około 13 % względem roku 2014.

Najliczniejszą grupę osób zarejestrowanych na koniec IV kwartału zarówno 2014 jak i 2015 roku stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i niższym oraz policealnym i średnim zawodowym, a także osoby w wieku 25-34 lata i 35-44 lata. Najmniejszą liczebnością charakteryzowała się grupa osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz w wieku 60-64 lata i 18-24 lata.

Największą zmianę w kierunku spadku liczby osób bezrobotnych w stosunku do 2014 roku można zaobserwować w następujących kategoriach: wśród osób z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym, czyli posiadających wysokie kwalifikacje na rynku pracy. Następnie wśród osób w wieku 18-24 lata oraz 25-34 lata czyli najmłodszych grup osób posiadających prawo do rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. Natomiast o około 10 % wzrosła liczba osób w wieku 60-64 lata zarejestrowanych w tut. Urzędzie w porównaniu z 2014 rokiem.

Biorąc pod uwagę staż pracy osób bezrobotnych największy ich odpływ zanotowano w 2015 roku wśród osób bez stażu pracy oraz ze stażem pracy 10-20 letnim, a także posiadających co najmniej 30 letni staż pracy.

Mając na uwadze czas pozostawania bez pracy, od momentu rejestracji w tut. Urzędzie najliczniejszą grupę zarówno w 2014 jak i w 2015 roku stanowiły osoby, które pozostają bez pracy powyżej 24 miesięcy oraz od 1 do 3 miesięcy. Są to osoby należące do kategorii osób długotrwale bezrobotnych oraz nowo zarejestrowanych. Zmianę w 2015 roku o 27% względem roku 2014 związaną ze spadkiem liczby osób bezrobotnych można zaobserwować wśród osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy.

Tabela nr 1. Wybrane kategorie osób bezrobotnych na koniec 2014 i 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01,
stan w końcu 4 kwartału 2014 i 2015 roku)

OSOBY BEZROBOTNE	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2015	Zmiana wobec 2014		Udział do ogółu bezrobotnych w %	
			liczba	%	2014	2015
Ogółem w tym wg	9313	8061	- 1252	13,44%	-	-
PŁCI						
kobiety	4883	4218	- 665	-13,62%	52,43%	52,33%
mężczyźni	4430	3843	- 587	-13,25%	47,57%	47,67%
WYKSZTAŁCENIA						
wyższe	1338	1142	- 196	-14,65%	14,37%	14,17%
policealne i średnie zawodowe	2275	1931	- 344	-15,12%	24,43%	23,95%
ogólnokształcące	980	833	- 147	- 15 %	10,52%	10,33%
zasadnicze zawodowe	2473	2185	- 288	-11,65%	26,55%	27,11%
gimnazjalne i poniżej	2247	1970	- 277	-12,33%	24,13%	24,44%
WIEKU						
18-24	936	682	- 254	-27,14%	10,05%	8,46%
25-34	2546	2027	- 519	-20,38%	27,34%	25,15%
35-44	2145	2033	- 112	- 5,22 %	23,03%	25,22%
45-54	1922	1573	- 349	-18,16%	20,64%	19,51%
55-59	1286	1216	- 70	- 5,68 %	13,81%	15,08%
60-64	478	530	+ 52	+9,81 %	5,13%	6,57%
STAŻU PRACY						
bez stażu	2152	1683	- 469	-21,79%	23,11%	20,88%
do 1 roku	1295	1225	- 70	-5,41 %	13,91%	15,20%
1-5 lat	1597	1378	- 219	-13,71%	17,15%	17,09%
5-10 lat	1309	1205	- 104	-7,94%	14,06%	14,95%
10-20 lat	1380	1198	- 182	-14,86%	14,82%	14,86%
20-30 lat	1206	1050	- 156	-12,94%	12,95%	13,03%
30 lat i więcej	374	322	- 52	-13,90%	4,02%	3,99%
CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY						
do 1 miesiąca	1084	813	- 271	-25 %	11,64%	10,09%
1-3 miesięcy	1792	1675	- 117	-6,53 %	19,24%	20,78%
3-6 miesięcy	1381	1291	- 90	-6,52 %	14,83%	16,02%
6-12 miesięcy	1582	1326	- 256	-16,18%	16,99%	16,45%
12-24 miesięcy	1663	1213	- 450	-27,06%	17,86%	15,05%
pow. 24 miesięcy	1811	1743	- 68	-3,75 %	19,45%	21,62%

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec grudnia 2015 roku opisująca nasilenie zjawiska bezrobocia w mieście Sosnowiec wynosiła 11,5 % i jest wyższa od stopy bezrobocia w województwie śląskim (8,2%) oraz w kraju (9,38%). W porównaniu pod koniec grudnia 2014 roku stopa bezrobocia wynosiła odpowiednio 12,8% w mieście Sosnowcu, 9,6 % w województwie śląskim oraz 11,5% w kraju. Z analizy danych wynika, że nastąpił spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu o 1,3%, na terenie województwa śląskiego o 1,4%, a na terenie kraju o 2,12%.

Jak wynika z pozyskanych danych, na koniec 2015 roku w ewidencji osób bezrobotnych tut. Urzędu znajdowało się 1809 osób należących do grupy robotników przemysłowych i rzemieślników, co stanowi największą liczbę osób zarejestrowanych. Dalsze w liczebności wielkie grupy zawodów to pracownicy usług i sprzedawcy: 1425 osób, technicy i inny średni personel: 1641 osób oraz grupa specjalistów: 733 osoby.

Należy dodać, że najwięcej absolwentów znajdowało się na koniec 2015 roku wśród wielkiej grupy zawodowej specjalistów to jest 54 osoby, co stanowiło 7,37 % wszystkich bezrobotnych. Niewiele powyżej 3% absolwentów znajdowało się wśród rolników, ogrodników, leśników i rybaków, techników i innego średniego personelu oraz pracowników usług i sprzedawców.

Na koniec 2015 roku największym odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych charakteryzowała się wielka grupa zawodów: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (67,74% spośród 31 osób zarejestrowanych). Natomiast długotrwale bezrobotni pracownicy wykonujący prace proste stanowili 60,39% spośród 621 osób zarejestrowanych. W dalszej kolejności najwięcej osób długotrwale bezrobotnych (56,5%) znajdowało się w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników.

Napływ do bezrobocia przedstawia liczbę bezrobotnych, którzy w danym okresie sprawozdawczym zostali zarejestrowani w urzędzie pracy. Z kolei odpływ z bezrobocia to liczba osób, które w danym okresie sprawozdawczym zostały z różnych przyczyn wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych.

Biorąc pod uwagę wielkie grupy zawodów największy napływ osób bezrobotnych do ewidencji PUP Sosnowiec w okresie sprawozdawczym 01.01.2015 r. – 31.12.2015 r. odnotowano w następujących grupach zawodów: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (2401 osób), pracownicy usług i sprzedawcy (2001 osób), technicy i inny średni personel (1511 osób) oraz specjaliści (1133 osoby). Równocześnie ze wskazanych wielkich grup zawodowych nastąpił największy odpływ bezrobotnych w w/w okresie sprawozdawczym. To jest wśród robotników przemysłowych i rzemieślników odpływ 2607 osób, pracowników usług

i sprzedawców odpływ 2167 osób, techników i innego średniego personelu odpływ 1641 osób. Natomiast z grupy specjalistów odpłynęły 1263 osoby.

Przyglądając się elementarnym grupom zawodów, w których napływ osób bezrobotnych jest największy w powyższym okresie sprawozdawczym można wyróżnić m.in. sprzedawców sklepowych, pracowników obsługi biurowej oraz magazynierów i pokrewnych. Dokładne dane dotyczące napływu osób bezrobotnych w 2015 roku według elementarnych grup zawodów przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2. Grupy zawodów w których liczba bezrobotnych (napływ) był największy w 2015 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba osób bezrobotnych
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	1061
4110	Pracownicy obsługi biurowej	289
4321	Magazynierzy i pokrewni	264
7222	Ślusarze i pokrewni	249
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	219
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	212
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	210
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	209
3115	Technicy mechanicy	205
5120	Kucharze	199
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	173
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	166
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	163
7112	Murarze i pokrewni	158
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druki	148

Ogółem w 2015 roku do tut. Urzędu wpłynęło 4738 ofert pracy. Poddając analizie liczbę ofert pracy zgłoszonych do PUP w Sosnowcu w wielkich grupach zawodów można zauważyć, że najwięcej ofert pracy zgłoszono w grupie zawodów: pracownicy wykonujący prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy usług i sprzedawcy. Najwyższy odsetek ofert subsydiowanych odnotowano w wielkich grupach zawodów: kierownicy, pracownicy biurowi oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Dokładną liczbę ofert pracy, w tym odsetek ofert subsydiowanych w wielkich grupach zawodów obrazuje tabela nr 3.

Tabela nr 3. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Nazwa wielkiej grupy zawodów	Liczba ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w %
1	KIEROWNICY	39	1,87%
2	SPECJALIŚCI	117	0%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	138	0,33%
4	PRACOWNICY BIUROWI	476	0,50%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	941	0,10%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1	0%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚNICY	1013	0,45%
8	OPERATORZY MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	636	0,13%
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1377	0,34%
Ogółem		4738	3,72%

Dokonując analizy liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie według 4-cyfrowych kodów zawodów na podstawie danych z informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS można stwierdzić, że największa liczba osób bezrobotnych na koniec 2015 roku była zarejestrowana w zawodach: sprzedawcy sklepowi, pracownicy obsługi biurowej oraz ślusarze i pokrewni. Opracowanie powyższych danych znajduje się w tabeli nr 4.

Natomiast biorąc pod uwagę wskaźnik długotrwałego bezrobocia można zauważyć, że wśród zawodów, dla których wskaźnik ten był najwyższy w 2015 roku znajdują się zawody mało popularne na rynku pracy, a wyróżnione w klasyfikacji zawodów i specjalności np. fizycy i astronomowie, położne bez specjalizacji w jej trakcie, kreślarze. Pierwszych 20 zawodów

według ich grup elementarnych ze 100% wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia zaprezentowano w tabeli nr 5.

Tabela nr 4. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych była największa – stan na koniec 2015 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba osób bezrobotnych
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	781
4110	Pracownicy obsługi biurowej	206
7222	Ślusarze i pokrewni	196
3115	Technicy mechanicy	175
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	167
4321	Magazynierzy i pokrewni	159
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	153
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	150
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	150
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	149
5120	Kucharze	143
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	136
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	135
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	132
7112	Murarze i pokrewni	128

Tabela nr 5. Grupy zawodów dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	100%
2111	Fizycy i astronomowie	100%
2162	Architekci krajobrazu	100%
2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	100%
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	100%
2511	Analitycy systemów komputerowych	100%
2514	Programiści aplikacji	100%
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	100%
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej nie sklasyfikowani	100%
2636	Duchowni i osoby konsekrowane	100%
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	100%
3118	Kreślarze	100%
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	100%
3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	100%
3212	Technicy analityki medycznej	100%
3251	Asystenci dentystyczni	100%
3253	Optycy okularowi	100%
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	100%
3324	Pośrednicy handlowi	100%
3357	Funkcjonariusze służb specjalnych	100%

Wskaźnik płynności bezrobotnych jest to iloraz liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w okresie sprawozdawczym do liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym okresie. Wskaźnik mniejszy od 1 informuje, że wyrejestrowano mniejszą liczbę bezrobotnych aniżeli zarejestrowano, a stan bezrobocia zwiększył się. Podczas, gdy wartość wskaźnika większa od 1 informuje o zmniejszaniu się stanu bezrobocia. W tabeli 6 przedstawiono zawody, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2015 roku. Natomiast w tabeli nr 7 zaprezentowano elementarne grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w roku sprawozdawczym.

Tabela nr 6. Grupy zawodów dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2015 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	5,00
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	4,00
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	3,50
2353	Lektorzy języków obcych	3,00
2432	Specjaliści do spraw public relations	3,00
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	3,00
5152	Pracownicy usług domowych	3,00
6111	Rolnicy upraw polowych	3,00
7536	Obuwnicy i pokrewni	3,00
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	2,50
3256	Ratownicy medyczni	2,33
2514	Programiści aplikacji	2,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	2,00
3152	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	2,00
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	2,00

Tabela nr 7. Grupy zawodów dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	0,00
1412	Kierownicy w gastronomii	0,00
2153	Inżynierowie telekomunikacji	0,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0,00
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,00
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	0,00
7312	Monterzy instrumentów muzycznych	0,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0,00
9611	Ładowacze nieczystości	0,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0,20
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	0,25
2341	Literaci i inni autorzy tekstów	0,33
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	0,33
1345	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	0,50

Do porównania struktury ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Sosnowcu ze strukturą ofert pracy zamieszczanych na publicznych portalach rekrutacyjnych służy wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy.

Nazwa i wzór miernika	Szczegółowa interpretacja
Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy $WNO_t^k = \frac{WSO_{t,PUP}^k}{WSO_{t,inter.}^k}$	$WNO_t^k < 1$ – grupa zawodów, w której oferty pracy są niedoreprezentowane w PUP (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych dla tych zawodów). $WNO_t^k > 1$ – grupa zawodów, w której oferty pracy są nadreprezentowane w PUP (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP niż w internecie). Miernik przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$).

Z analizy danych w tabeli nr 8 wynika, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych niż za pośrednictwem tut. Urzędu dla następujących grup zawodów: specjaliści, kierownicy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy biurowi. Natomiast w grupach zawodów takich jak: pracownicy wykonujący prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług i sprzedawcy oraz operatorzy, monterzy maszyn i urządzeń pracodawcy częściej poszukują pracowników za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Sosnowcu niż w internecie.

Tabela 8. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2015 roku

(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Nazwa wielkiej grupy zawodów	Wskaźnik struktury (%)		Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy
		oferty pracy PUP	oferty pracy w internecie	
		2015 r.	2015 r.	
1	KIEROWNICY	0,82%	5,99%	0,14
2	SPECJALIŚCI	2,47%	31,85%	0,08
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	2,91%	15,15%	0,19
4	PRACOWNICY BIUROWI	10,05%	11,16%	0,90
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	19,86%	9,71%	2,05
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	0,02%	-	-
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚNICY	21,38%	7,80%	2,74
8	OPERATORZY MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	13,42%	10,16%	1,32
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	29,06%	8,17%	3,56

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowią najważniejszy element prowadzenia monitoringu. Są one prezentowane w półrocznych informacjach sygnałnych oraz w rocznych raportach z monitoringu.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowi prognozę zapotrzebowania na pracowników na lokalnym rynku pracy. Pozwala on na określenie, w których zawodach w najbliższym czasie można spodziewać się zwiększonego zapotrzebowania, a w których znalezienie pracy będzie trudniejsze. Dane te umożliwiają dodatkowo wskazanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej. W związku z powyższym wyniki badań prezentowane w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych m.in. przyczyniają się do usprawnienia poradnictwa zawodowego oraz są wykorzystywane do tworzenia planów szkoleń w urzędach pracy.

Struktura rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opiera się na zestawieniu popytowej i podażowej strony rynku pracy. Za stronę podażową przyjmuje się liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Natomiast popyt określany jest jako liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia proces konstrukcji rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przebiega w kilku etapach:

Etap I. Przygotowanie bazy danych:

1. agregacja danych dotyczących zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy wg zawodów i specjalności z systemu Syriusz, w celu utworzenia bazy danych dla elementarnych grup zawodów;
2. dołączenie ofert pracy podmiotów publicznych zamieszczanych w BIP oraz ofert pracy publikowanych w internetowych serwisach rekrutacyjnych (gromadzonych przez WUP);
3. wybór grup zawodów do analiz poprzez wyłączenie elementarnych grup zawodów, które są nieistotne na badanym rynku pracy tj. stanowią znikomy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych i ofert pracy.

Procedura wyboru grup zawodów do analiz opiera się na kalkulacji wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy. Miernik ten jest liczony jako iloraz sumy przeciętnej liczby bezrobotnych i ofert pracy w danej elementarnej grupie zawodów do sumy przeciętnej liczby bezrobotnych i ofert pracy ogółem w danym okresie sprawozdawczym. Wskaźnik ten informuje jaką część łącznej liczby bezrobotnych i ofert pracy stanowi suma bezrobotnych i ofert pracy

w danej grupie zawodów w danym okresie sprawozdawczym. Do analizy wybierane są tylko te elementarne grupy zawodów, dla których wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy jest wyższa niż decyl pierwszy.

Etap II. Kalkulacja trzech mierników służących do identyfikacji elementarnych grup zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

1. wskaźnik dostępności ofert pracy, informujący o dostępności ofert pracy dla bezrobotnych w danej grupie zawodów (im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa);
2. wskaźnik długotrwałego bezrobocia – im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danym zawodzie;
3. wskaźnik płynności bezrobotnych, stanowiący iloraz napływu bezrobotnych w danej grupie zawodów do ich odpływu.

Nazwa i wzór wskaźnika	Sposób interpretacji
Wskaźnik dostępności oferty pracy $B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$	<p>Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k.</p> <p>Przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$.</p> <p>$B/O_t^k = 0$ – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.</p> <p>$B/O_t^k < 1$ – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.</p> <p>$B/O_t^k > 1$ – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.</p> <p><i>Brak wartości</i> – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.</p>
Wskaźnik długotrwałego bezrobocia $WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$	<p>Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów.</p> <p>Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).</p>
Wskaźnik płynności bezrobotnych $WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$	<p>Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.</p> <p>$WPB_t^k < 1$ – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.</p> <p>$WPB_t^k = 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.</p> <p>$WPB_t^k > 1$ – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.</p> <p><i>Brak wartości</i> – napływ jest równy zeru.</p>

Podstawowe zmienne wykorzystywane do budowy mierników:

\bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

\bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t,

B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Etap III. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki.

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub <i>brak wartości</i>	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Etap IV. Prezentacja rankingu elementarnych grup zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Charakteryzują się one wyższą liczbą dostępnych ofert pracy niż średni stan bezrobotnych. Wskazane jest aby w zawodach tych odsetek bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych przewyższał ich napływ, bądź był mu równy. W związku z powyższym w zawodach zaliczanych do tej grupy nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy.

W przypadku zawodów maksymalnie deficytowych liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości.

Poniższa tabela przedstawia elementarną grupę zawodów maksymalnie deficytowych oraz elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych zaprezentowane od najmniejszej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy.

Tabela nr 9. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

MAKSYMANY DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy		Odsetek ofert subsydiowanych (%)		Odsetek wolnych miejsc pracy (%)		
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	1		0,00		0,00		
DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,83	6,08	0,14	-	3,00	0,00	0,00
4225	Pracownicy biur informacji	0,75	1,17	0,64	0,00	1,00	0,00	0,00
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,75	4,17	0,66	33,33	1,33	0,00	0,00
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1,17	1,50	0,78	-	1,00	0,00	0,00
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	1,33	1,67	0,80	0,00	1,00	0,00	0,00

Maksymalnie deficytowym zawodem w 2015 r. okazał się specjalista do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych, dla którego średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy wyniosła 1. Do zadań osoby wykonującej ten zawód należy sprzedaż rozwiązań teleinformatycznych – sprzętu, oprogramowania, infrastruktury teleinformatycznej oraz usług wdrożeniowych, projektowych i opieki posprzedażowej (serwisu). Specjalista ds. sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych powinien posiadać wykształcenie drugiego stopnia z zakresu informatyki, ekonomii, zarządzania, marketingu. Pomocna w wykonywaniu obowiązków na tym stanowisku jest wiedza z branży potwierdzona certyfikatami i dyplomami, znajomość języka angielskiego na poziomie B1 lub wyższym i ewentualnie innych języków oraz posiadanie prawa jazdy.

Wśród najbardziej deficytowych zawodów ubiegłego roku znalazły się zawody należące do grupy „Pracownicy do spraw informowania klientów”. Poszukiwani są zarówno pracownicy centrów obsługi telefonicznej (call center), jak i pracownicy biur informacji, do których zaliczamy m.in. pracowników informacji turystycznej oraz informatorów ruchu pasażerskiego.

Deficytowymi okazały się również zawody pomocy domowej i sprzątaczk.

Z uzyskanych danych wynika, że na sosnowieckim rynku pracy poszukiwani byli także kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, tj. m.in. kierownicy działu administracyjno – gospodarczego, kierownicy małego przedsiębiorstwa obsługi biznesu oraz kierownicy małego przedsiębiorstwa usług osobistych, porządkowych i pokrewnych.

Perspektywy zatrudnienia są obiecujące również dla pracowników usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowanych, do których zaliczamy m.in. pracowników obsługi monitoringu, ratowników górniczych, ratowników wodnych zawodowych, strażników leśnych i łowieckich.

Zawody zrównoważone to takie, na które istnieje na rynku pracy zbliżone zapotrzebowanie do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Oznacza to, że liczba dostępnych ofert pracy jest zbliżona do średniego stanu bezrobotnych. Wskazane jest aby w zawodach tych odsetek bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ, bądź być równy. W związku z powyższym w zawodach należących do tej grupy również nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy.

W wyniku przeprowadzonego badania nie uzyskano żadnych danych dotyczących zawodów zrównoważonych w 2015 r. W związku z powyższym nie jest możliwa prezentacja elementarnych grup zawodów zrównoważonych na lokalnym rynku pracy.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Przeciętna liczba bezrobotnych jest wyższa niż liczba ofert pracy, a napływ bezrobotnych jest wyższy od ich odpływu. Zawody te odznaczają się ponadto bezrobociem długotrwałym powyżej mediany. W związku z powyższym znalezienie pracy w zawodach należących do tej grupy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których liczba ofert pracy jest równa zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości.

W poniższej tabeli zaprezentowano elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych od największej średniomiesięcznej liczby bezrobotnych oraz elementarne grupy zawodów najbardziej nadwyżkowych od największej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy.

Tabela nr 10. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

MAKSYMALNA NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych						
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	9						
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	9						
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	1						
NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	165,75	1,42	117,00	51,50	0,96	0,00	0,00
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	7,33	0,17	44,00	62,50	0,92	0,00	0,00
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	6,75	0,17	40,50	66,67	0,80	0,00	0,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	18,92	0,58	32,43	63,64	0,93	0,00	0,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	10,00	0,67	15,00	54,55	0,94	0,00	0,00
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	68,58	4,58	14,96	55,56	0,99	0,00	0,00
7121	Dekarze	16,42	1,92	8,57	70,59	0,93	0,00	0,00
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	101,50	12,50	8,12	63,73	0,88	1,28	16,67
9412	Pomoce kuchenne	29,25	4,08	7,16	55,88	0,89	0,00	16,67
7131	Malarze budowlani i pokrewni	75,75	14,92	5,08	62,86	0,99	17,39	66,67
7123	Tynkarze i pokrewni	4,33	1,42	3,06	57,14	0,60	0,00	0,00

W 2015 roku do zawodów maksymalnie nadwyżkowych zakwalifikowano trzy elementarne grupy zawodów: techników fizjoterapii i masażyistów oraz pośredników usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowanych, a także pracowników domowej opieki osobistej. Do grupy pośredników usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowanych zaliczamy agentów usług artystycznych, licytatorów, promotorów marki, sprzedawców reklam internetowych, tajemniczych klientów, techników organizacji reklamy. Z kolei grupa pracowników domowej opieki osobistej obejmuje opiekunki domowe i siostry PCK.

Uzyskane wyniki badań wskazują na to, że trudności ze znalezieniem pracy mogą mieć przedstawiciele następujących profesji zaliczanych do zawodów nadwyżkowych: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, praczki ręczne i prasowacze, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych, pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, pracownicy do spraw transportu, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, dekarze, robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, pomoce kuchenne, malarze budowlani i pokrewni oraz tynkarze i pokrewni.

Do grupy średniego personelu do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych zaliczamy asystentów do spraw statystyki, techników agrobiznesu oraz techników ekonomistów.

Wśród operatorów maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych należy wymienić m.in. operatorów urządzeń do produkcji chemikaliów, gazów technicznych, nawozów sztucznych, wyrobów farmaceutycznych i kosmetycznych itp. Do zadań przedstawicieli tej grupy zawodowej należy obsługa i nadzór nad urządzeniami do produkcji różnego rodzaju wyrobów chemicznych, monitorowanie i dokumentowanie przebiegu procesów technologicznych, czyszczenie i konserwacja maszyn i urządzeń.

Do zawodów nadwyżkowych zaliczamy również pracowników do spraw rachunkowości i księgowości, a wśród nich asystentów do spraw księgowości, fakturzystki i techników rachunkowości.

Trudności ze znalezieniem pracy mogą mieć także pracownicy do spraw transportu: dyspozytorzy transportu samochodowego i radio taxi, ekspedytorzy, odprawiacze pociągów.

Do grupy zawodów nadwyżkowych należą również technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, do których zaliczamy przedstawicieli różnorodnych profesji, takich jak m.in. kontroler jakości połączeń spawanych, pracownik obsługi bankomatów, serwisant urządzeń medycznych, technik automatyk, technik gazownictwa, technik organizacji produkcji, technik systemów zabezpieczeń technicznych osób i mienia, technik technologii odzieży, technicy transportu drogowego i kolejowego.

Kolejną grupę zawodów nadwyżkowych stanowią dekarze.

Wyniki badań wskazują małe zapotrzebowanie na rynku pracy na robotników wykonujących prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowanych, do których zaliczamy m.in. przedstawicieli takich profesji, jak: konserwator części, pomoc krawiecka, pomocnicy ciastkarza, piekarza, lakiernika, mechanika i mleczarscy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sortowacz.

Do zawodów nadwyżkowych zaliczamy również pomoce kuchenne, w tym zmywacza naczyń.

Uzyskane wskaźniki wykazują, że na trudności w znalezieniu pracy mogą napotkać także przedstawiciele grup zawodów z sektora budowlanego. Dotyczy to zarówno grupy malarzy budowlanych i pokrewnych (tj. malarzy – tapeciarzy, szpachlarzy, tapeciarzy, malarzy konstrukcji i wyrobów metalowych), jak i grupy tynkarzy i pokrewnych (tj. monterów ociepleń budynków czy sztukatorów).

3. Analiza umiejętności i uprawnień

W ramach przeprowadzonej analizy dokonano zestawienia umiejętności i uprawnień, które pojawiają się najczęściej w ramach poszczególnych wielkich grup zawodów.

Dane zawarte w tabeli nr 11, opracowane na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS wskazują, że komunikacja ustna/komunikatywność oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna są umiejętnościami pożądanymi przez pracodawców praktycznie w zakresie wszystkich wielkich grup zawodów. Wśród ofert pracy dla pracowników usług i sprzedawców oraz pracowników wykonujących prace proste pojawiają się także odpowiednio następujące wymogi pracodawców wobec potencjalnych kandydatów: przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność oraz posiadanie umiejętności pracy w zespole. Częstym kryterium występującym w zakresie ofert pracy dla grupy zawodowej – robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy jest posiadanie umiejętności lub uprawnień do obsługi, montażu i naprawy urządzeń technicznych.

Brak danych statystycznych od podaźowej strony rynku pracy tj. w zakresie uprawnień posiadanych przez osoby bezrobotne w ramach poszczególnych grup zawodów uniemożliwia ocenę poziomu dopasowania w strukturze kwalifikacyjno – zawodowej.

Tabela nr 11. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Uprawnienia posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)
2	SPECJALIŚCI			Komunikacja ustna / komunikatywność	2,7066
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL			Komunikacja ustna / komunikatywność	0,0721
4	PRACOWNICY BIUROWI			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,5884
				Komunikacja ustna / komunikatywność	0,4955
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY			Komunikacja ustna / komunikatywność	0,8545
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,1068
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,0214
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY			Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,2710
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,1694
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE			Współpraca w zespole	1,1255
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,5195
				Komunikacja ustna / komunikatywność	0,3463

Grupa bezrobotnych „bez zawodu” obejmuje te osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania danego zawodu.

Spośród bezrobotnych nieposiadających zawodu i zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie na koniec 2015 r. zdecydowanie największy odsetek stanowiły osoby posiadające wykształcenie na poziomie gimnazjalnym i poniżej oraz na poziomie średnim ogólnym. Kolejne

pod względem liczebności były grupy osób legitymujących się wykształceniem wyższym, policealnym i średnim zawodowym oraz zasadniczym zawodowym. Dokładna analiza danych dotyczących poziomu wykształcenia i typu ukończonej szkoły bezrobotnych nie posiadających zawodu przedstawiona jest w poniższej tabeli.

Tabela nr 12. Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku

(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	W tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)
OGÓŁEM	8 097	1 265	15,62%
według poziomu wykształcenia			
gimnazjalne i poniżej	1 971	800	40,59%
zasadnicze zawodowe	2 199	44	2,00%
średnie ogólnokształcące	833	235	28,21%
policealne i średnie zawodowe	1 941	100	5,15%
wyższe	1 141	84	7,36%
według typu ukończenia szkoły			
zasadnicza szkoła zawodowa	602	27	4,49%
szkoła przysposabiająca do pracy	---	---	---
technikum	55	20	36,36%
liceum ogólnokształcące	889	166	18,67%
liceum profilowane	2	0	0,00%
technikum uzupełniające	38	10	26,32%
liceum uzupełniające	22	1	4,55%
szkoła policealna	348	37	10,63%
wyższa	192	16	8,33%

4. Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego obejmuje analizę ilości uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Przeprowadzenie analizy liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych pozwala określić potencjalny zasób nowej siły roboczej pojawiającej się na rynku pracy. W odniesieniu do zawodów nadwyżkowych znaczna liczba osób gotowych do podjęcia pracy w niezmiennych warunkach popytu na pracę może przyczynić się do wzrostu bezrobocia w zawodzie, do wykonywania którego uczniowie ci się przygotowują. Równocześnie stanowi to wskazówkę, iż niecelowym i nieskutecznym sposobem przeciwdziałania bezrobociu byłoby organizowanie szkoleń przygotowujących do uzyskania takiego zawodu. Celem przeprowadzenia analizy jest także określenie, czy ewentualnie występujący deficyt reprezentantów danego zawodu zostanie zrekompensowany przyszłymi absolwentami; a w przypadku odpowiedzi negatywnej – czy zasadną będzie decyzja o zorganizowaniu szkoleń dla bezrobotnych w tych zawodach, w których nie można spodziewać się wystarczającej liczby absolwentów.

Informacje źródłowe do niniejszej analizy pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej MEN dotyczącej liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych w określonych zawodach i specjalnościach, a jej przeprowadzenie umożliwia uzyskanie informacji o rynku edukacyjnym, wraz z danymi nt. potencjalnym zasobów siły roboczej wchodzącej na rynek pracy oraz o tym, w jaki sposób kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed niebezpieczeństwem długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy w związku ze statusem bezrobotnego. Wnioski płynące z analizy mogą się zatem przyczynić do prawidłowego planowania w zakresie polskiego szkolnictwa ponadgimnazjalnego. W analizie wykorzystano następujące dane:

- a) liczbę bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły ponadgimnazjalnej) oraz bezrobotnych i absolwentów wg zawodu i specjalności (w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) z systemu Syriusz,
- b) liczbę uczniów ostatnich klas wraz z tymi, którzy zdali egzamin maturalny z Systemu Informacji Oświatowej MEN,
- c) liczbę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według zawodu i specjalności oraz ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) z Systemu Informacji Oświatowej MEN,
- d) liczbę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający nabycie kwalifikacji zawodowych, wg zawodu oraz ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) z Systemu Informacji Oświatowej MEN

Na potrzeby niniejszej analizy termin „bezrobotny absolwent” oznacza osobę, która w okresie poprzedzającym upływ 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub w zaświadczeniu o ukończeniu kursu, pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy.

Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych obejmowała:

- a) zestawienie liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą absolwentów, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów) – wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów,
- b) zestawienie liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą bezrobotnych, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów) – wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych,
- c) oszacowanie faktycznej frakcji absolwentów wchodzących na rynek pracy (dotyczy tylko absolwentów szkół ponadgimnazjalnych)

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, których absolwenci napotykają trudności w pozyskaniu pracy jest wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów:

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100 ,$$

gdzie:

BA_t^k – liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan na koniec grudnia/maja

A_{t-1}^k – liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki

Podany wyżej wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunków nauki/szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły k (w %). Miernik przyjmuje wartości od 0 % (co oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów wg wybranej specyfikacji) do 100 % (odpowiada to sytuacji, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższa jest wartość wskaźnika, tym bardziej daną grupę elementarną zawodów/kierunek nauki/szkołę można uznać za dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, w związku z faktem, iż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły.

4.1 Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w mieście Sosnowiec brak jest uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych kształcących się w zawodach, które obecnie należą do grupy deficytowych. W odniesieniu do zawodów nadwyżkowych odnotowano 5 grup zawodów, których przyszli posiadacze posiadają obecnie status uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. Należą do nich: technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy fizjoterapii i masażyści, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości. Pozyskane dane wskazują na brak zasadności potencjalnego organizowania szkoleń przygotowujących do wykonywania w/w zawodów. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 13. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

ZAWODY DEFICYTOWE		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	0
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0
4225	Pracownicy biur informacji	0
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	0
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0

ZAWODY NADWYŻKOWE		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	70
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	35
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	50
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	51
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	29
4323	Pracownicy do spraw transportu	0
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	0
7121	Dekarze	0
7123	Tynkarze i pokrewni	0
7131	Malarze budowlani i pokrewni	0
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	0
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0
9412	Pomoce kuchenne	0

4.2 Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Największą wartość wskaźnik agregacji bezrobotnych wśród absolwentów sosnowieckich szkół ponadgimnazjalnych przyjmuje w grupie osób kończących zasadniczą szkołę zawodową. Jak dowodzi analiza danych zawartych w poniższej tabeli wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów znacząco zmniejszył się w okresie pomiędzy końcem grudnia 2014 r. a końcem maja 2015 r. Największe zaobserwowane różnice dotyczą absolwentów techników oraz zasadniczych szkół zawodowych.

Dokonując porównania wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów – stan na koniec grudnia roku 2015 r. (dane nieuwzględnione w tabeli) ze stanem w analogicznym okresie roku poprzedzającego, zaobserwować można znaczący wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do wszystkich typów szkół, dla których wskaźnik ten został na koniec grudnia 2015 r. ustalony. Spostrzeżenie to pozwala wysunąć wniosek, iż niestety wzrasta liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy wskutek braku popytu na pozyskane w trakcie nauki w szkołach ponadgimnazjalnych kwalifikacje, zmuszeni są do pozostawania w rejestrze sosnowieckiego urzędu pracy.

Tabela nr 14. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w poprzednim roku szkolnym		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	238	18	25	8	10,50%	3,36%
szkoła przysposabiająca do pracy	20		0	0		
Technikum	1 030	390	34	8	3,30%	0,78%
liceum ogólnokształcące	1 622		55	37	3,39%	2,28%
liceum profilowane			3	0		
liceum uzupełniające	182		3	0	1,65%	
szkoła policealna	974	580	14	10	1,44%	1,03%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw dotyczy bieżącej sytuacji na rynku pracy oraz planowanych w kolejnym roku zmian w wielkości i strukturze zatrudnienia. Badanie polega na poznaniu opinii właścicieli przedsiębiorstw lub osób odpowiedzialnych za zatrudnienie na tematy związane między innymi ze zwiększaniem i zmniejszaniem się zatrudnienia w danym roku oraz planowanych w tym zakresie na kolejny rok zmian, a także oczekiwań względem kandydatów do pracy i zatrudnionych pracowników oraz trudności w pozyskiwaniu nowych pracowników i samych sposobów poszukiwania pracowników.

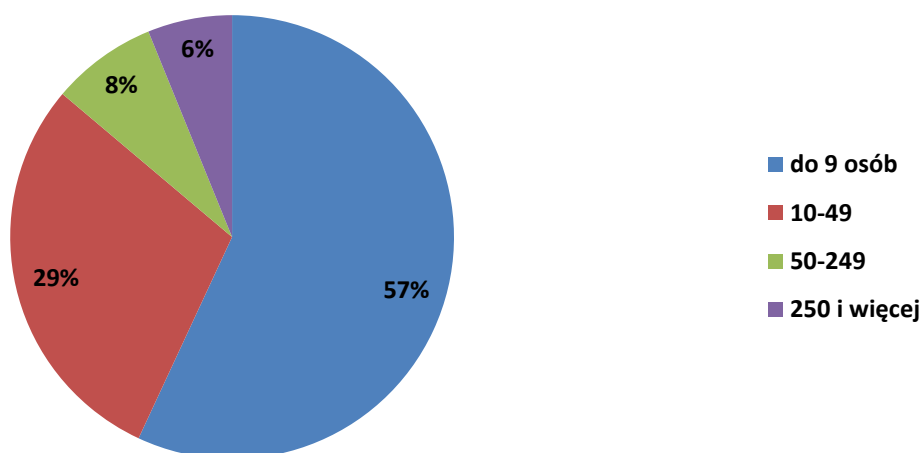
W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sosnowcu badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw zostało zrealizowane w okresie od 3 września do 6 października 2015 roku. Badaniem objęte zostały podmioty gospodarcze funkcjonujące na sosnowieckim rynku pracy, zatrudniające przynajmniej jednego pracownika. Jako operat losowania zastosowano Bazę Jednostek Statystycznych, a więc bazę danych opartą na rejestrze REGON, dodatkowo aktualizowaną w oparciu o wyniki badań statystycznych oraz informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych. Badanie przeprowadzono metodą CATI (wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo).

Procedura losowania podmiotów gospodarczych do badania uwzględnia dobór warstwowo – losowy, a więc opierający się na wyodrębnieniu podgrup zależnych od klasy wielkości zatrudnienia (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób, 250 osób i powyżej), a następnie przeprowadzenie losowania w każdej z warstw. Minimalna liczba wywiadów w każdej z warstw jest oparta o wskaźnik struktury (procentowy udział danej klasy wielkości firmy w populacji).

Pracownicy Urzędu skontaktowali się łącznie z 220 podmiotami gospodarczymi, spośród których 65 zgodziło się wziąć udział w badaniu, a 155 odmówiło wypełnienia ankiety.

Poniższy wykres prezentuje dane dotyczące struktury podmiotów gospodarczych z uwagi na liczbę zatrudnionych w nich pracowników.

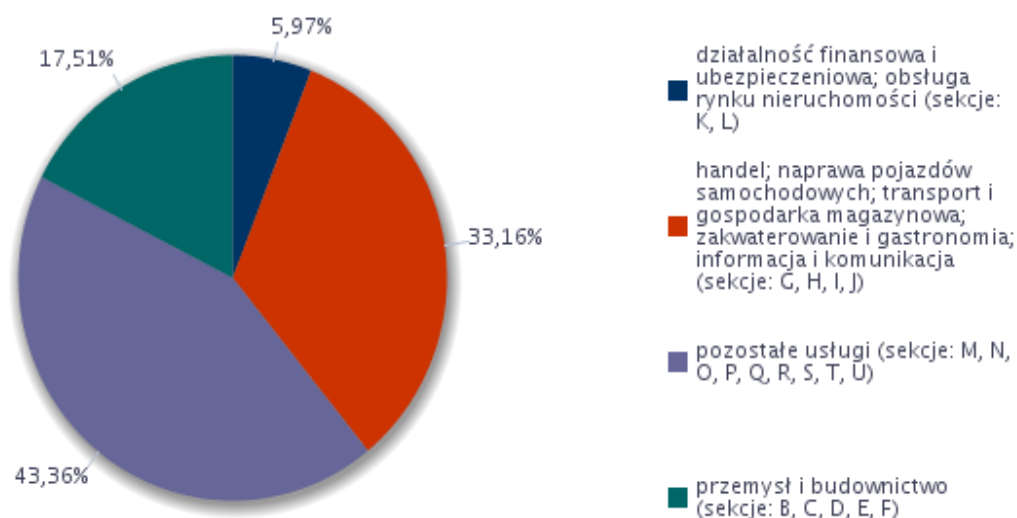
Rysunek nr 1. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników (źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Ponad połowa poddanych badaniu podmiotów zatrudniała do 9 pracowników. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób stanowiły blisko 20% badanych. Kwestionariuszem objęto 5 firm średnich (zatrudnienie w granicach 50 – 249) oraz 4 podmioty zatrudniające ponad 250 osób.

Charakterystyki analizowanych przedsiębiorstw można również dokonać przez pryzmat rodzaju prowadzonej działalności.

Rysunek nr 2. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności
(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Jak można zauważyć na powyższym wykresie w objętej badaniem grupie pracodawców aż 43,36% prowadziło działalność w zakresie pozostałych usług sklasyfikowanych jako:

M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

P – edukacja

Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S – pozostała działalność usługowa

T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

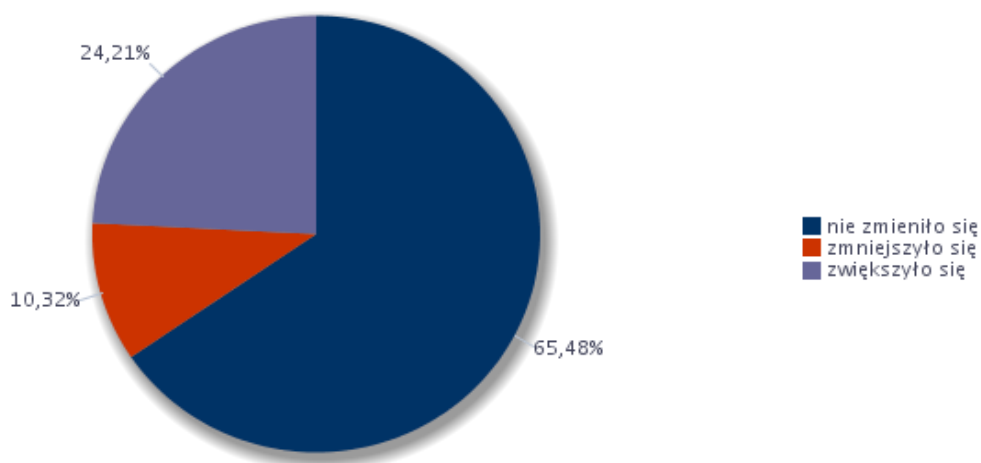
U – organizacje i zespoły eksterytorialne.

Najmniej licznie reprezentowana była grupa podmiotów gospodarczych z obszaru działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz obsługi rynku nieruchomości (łącznie niespełna 6% ankietowanych).

Procentowy udział podmiotów z obszaru przemysłu i budownictwa oraz handlu, naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji wyrażają odpowiednio wartości 17,51% oraz 33,16%.

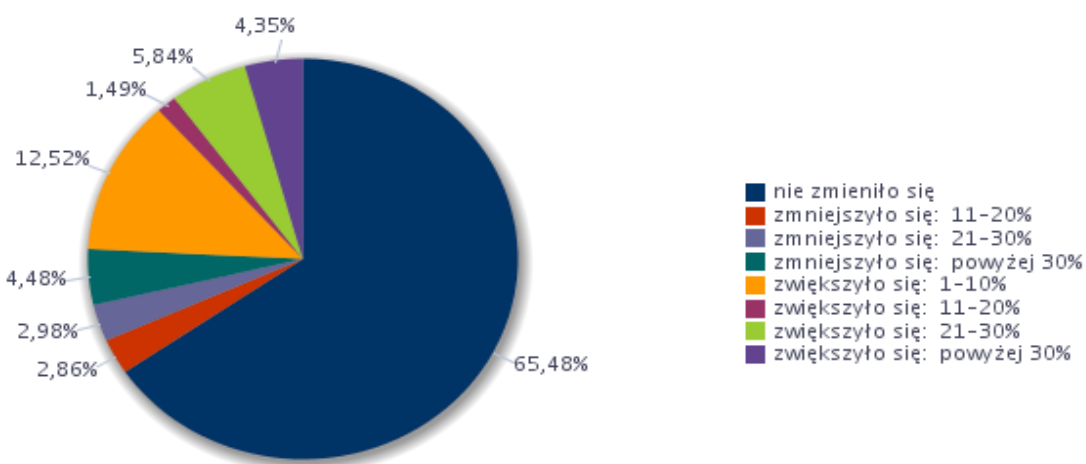
Jednym z wymiarów przeprowadzonego kwestionariuszowego badania przedsiębiorstw jest ocena zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2015 roku.

Rysunek nr 3. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku
(źródło: opracowane na podstawie pytania nr 1 z badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Powyższy wykres obrazuje zmiany w zakresie zatrudnienia w podmiotach gospodarczych, których przedstawiciele zgodzili się wziąć udział w badaniu. W przypadku aż 65,48% przypadków respondenci udzielali informacji, że zatrudnienie nie zmieniło się. W przypadku pozostałych blisko 25% badanych większość wskazywała, że zatrudnienie zwiększyło się.

Rysunek nr 4. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku
(źródło: opracowane na podstawie pytania nr 2 z badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Analizując szczegółowe informacje na temat zwiększenia bądź zmniejszenia zatrudnienia w 2015 roku zauważyć można, że najczęściej zatrudnienie zwiększane było o 1 do 10%. O ponad 10% zatrudnienie zostało zwiększone w niespełna 12 procentach przypadków (łącznie kategorie: 11 – 20%, 21 – 30%, powyżej 30%). Blisko 5% podmiotów zmniejszyło zatrudnienie o więcej niż 30% pracowników.

Analiza wyników kwestionariuszowego badania przedsiębiorstw wymaga przybliżenia pojęcia wskaźnika zatrudnienia netto. Na wskaźnik ten wpływ mają odpowiedzi udzielane na pytania odnoszące się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy (zwiększenie, zmniejszenie lub brak zmian w obszarze zatrudniania pracowników). Jest on obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych (po uwzględnieniu wag).

$$WZ = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100,$$

gdzie:

P – liczba odpowiedzi pozytywnych,

N – liczba odpowiedzi negatywnych,

S – liczba obserwacji (łączna liczba przedsiębiorstw w próbie),

i – numer obserwacji, $i=1, \dots, S$,

wp_i^a – waga próby dla i -tej obserwacji,

wr_i^a – waga rozmiaru dla i -tej obserwacji,

P_i – wskazanie pozytywne dla i -tej obserwacji,

N_i – wskazanie negatywne dla i -tej obserwacji,

S_i – suma wszystkich wskazań dla i -tej obserwacji.

Saldo odpowiedzi na pytanie z kwestionariusza przyjmuje wartość od -100 do 100. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie, natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika, tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Dodatnia wartość indeksu oznacza, że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw deklaruujących spadek zatrudnienia. Wynik ujemny analogicznie oznacza, że odsetek firm deklaruujących redukcję zatrudnienia przewyższa odsetek podmiotów zwiększających zatrudnienie pracowników.

Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w roku 2015 w mieście Sosnowiec był dodatni i wyniósł 13,89. Należy przez to rozumieć, że wyższy był odsetek przedsiębiorstw oceniających, że zatrudnienie w roku 2015 zwiększyło się niż odsetek oceniających to samo kryterium w kategoriach zmniejszania się.

Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw dostarcza również informacji na temat wskaźnika zatrudnienia według wielkich grup zawodów.

Tabela nr 15. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku
(źródło: opracowanie własne na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)

Kod	Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	0,00
4	Pracownicy biurowi	-4,69
9	Pracownicy przy pracach prostych	-1,61
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	-1,90
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	-0,80
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
0	Sily zbrojne	0,00
2	Specjaliści	6,54
3	Technicy i inny średni personel	1,42

Najwyższą wartość wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął w grupie „Specjaliści” i wyniósł 6,54. Wartość dodatnia dotyczy również grupy „Technicy i inny średni personel”. W przypadku grup: „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, „Pracownicy przy pracach prostych”, „Pracownicy usług i sprzedawcy” oraz „Pracownicy biurowi” wskaźnik zatrudnienia netto przyjął wartość ujemną, co oznacza, że w grupach tych respondenci obserwowali spadek liczby zatrudnionych.

Warto w tym miejscu przytoczyć dane dotyczące zawodów, w których najczęściej zatrudniano pracowników według ankietowanych oraz umiejętności niezbędnych w tych zawodach.

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami respondentów do zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniają należą:

- ✓ blacharz – cechy niezbędne: doświadczenie zawodowe, wyuczony zawód, planowanie i organizacja pracy własnej, komunikatywność, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych, czytanie ze zrozumieniem;
- ✓ drukarz sitodrukowy – cechy niezbędne: współpraca w zespole, obsługa urządzeń technicznych, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, komunikatywność, czytanie ze zrozumieniem;
- ✓ fizjoterapeuta – cechy niezbędne: doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, kreatywność, współpraca w zespole, analiza i wyciąganie wniosków;
- ✓ kucharz – cechy niezbędne: doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie pracy własnej, kreatywność, przedsiębiorczość, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyuczony zawód;
- ✓ lekarz – cechy niezbędne: czytanie ze zrozumieniem i pisanie, tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, wyuczony zawód, komunikatywność, obsługa komputera, organizacja pracy własnej, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, analiza i wyciąganie wniosków;
- ✓ nauczyciel języka polskiego – cechy niezbędne: czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, wywieranie wpływu, przywództwo;
- ✓ nauczyciel matematyki – cechy niezbędne: czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, wywieranie wpływu, przywództwo;
- ✓ nauczyciel nauczania początkowego – cechy niezbędne: dodatkowe uprawnienia, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, przywództwo, znajomość języka obcego.
- ✓ notariusz – cechy niezbędne: dodatkowe uprawnienia, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim,

doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, przywództwo, znajomość języka obcego, wywieranie wpływu, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna;

- ✓ operator obrabiarek sterowanych numerycznie – cechy niezbędne: dodatkowe uprawnienia, czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, obsługa urządzeń technicznych, planowanie i organizacja pracy własnej, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód;
- ✓ operator urządzeń przemysłu szklarskiego – cechy niezbędne: wyuczony zawód, analiza i wyciąganie wniosków, wykonywanie obliczeń, współpraca w zespole, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, organizacja pracy własnej, obsługa urządzeń technicznych, komunikatywność, doświadczenie zawodowe, dodatkowe uprawnienia, czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim;
- ✓ pozostali pracownicy ochrony osób i mienia – cechy niezbędne: dodatkowe uprawnienia, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyuczony zawód, wywieranie wpływu, przywództwo;
- ✓ pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani – cechy niezbędne: czytanie ze zrozumieniem i pisanie w języku polskim, doświadczenie, komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole;
- ✓ pozostały średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany – cechy niezbędne: doświadczenie zawodowe, komunikatywność, organizacja pracy własnej, kreatywność, przedsiębiorczość, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyuczony zawód;
- ✓ specjalista ds. marketingu i handlu – cechy niezbędne: czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, analiza i wyciąganie wniosków, wywieranie wpływu;
- ✓ specjalista ds. sprzedaży – cechy niezbędne: doświadczenie zawodowe, komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie

i organizacja pracy własnej, kreatywność, przedsiębiorczość, współpraca w zespole, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód;

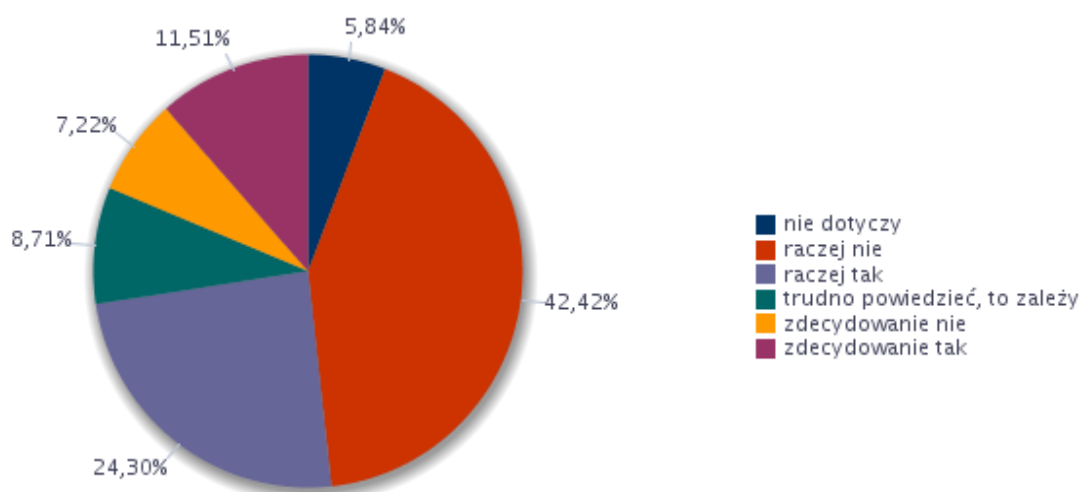
- ✓ technik handlowiec – cechy niezbędne: : czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, analiza i wyciąganie wniosków, wywieranie wpływu.

W ogromnej większości zawodów pracodawcy pozytywnie ocenili przygotowanie do pracy kandydatów do pracy w zawodach, w których zwiększone zostało zatrudnienie. Najmniej korzystnie oceniono jedynie technika handlowca i pozostałych pracowników ds. ochrony osób i mienia (struktura odpowiedzi dobrze vs. źle: 0 %).

Przedsiębiorcy biorący udział w badaniu zostali również zapytani o problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników. Rozkład procentowy odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Rysunek nr 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku

(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Na pytanie „Czy Państwa firma ma problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników?” największy odsetek respondentów (42,42%) odpowiedział „raczej nie”. Ponad 35% ankietowanych osób wskazało, że w ich przedsiębiorstwach występują problemy z pozyskaniem nowych pracowników (łącznie kategorie „raczej tak” i „zdecydowanie tak”).

Poniższa tabela zawiera dane na temat zawodów, co do których ankietowani wyrazili opinię, że trudno jest znaleźć odpowiednich do nich kandydatów.

Tabela nr 16. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy
(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Trudności z pozyskaniem pracowników			Liczba bezrobotnych - stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”	
Barmani	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
Drukarze	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
Elektrycy budowlani i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
Inżynierowie elektronicy	brak wskazań		
Kierowcy samochodów ciężarowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
Księgowi	brak wskazań		
Kucharze	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0

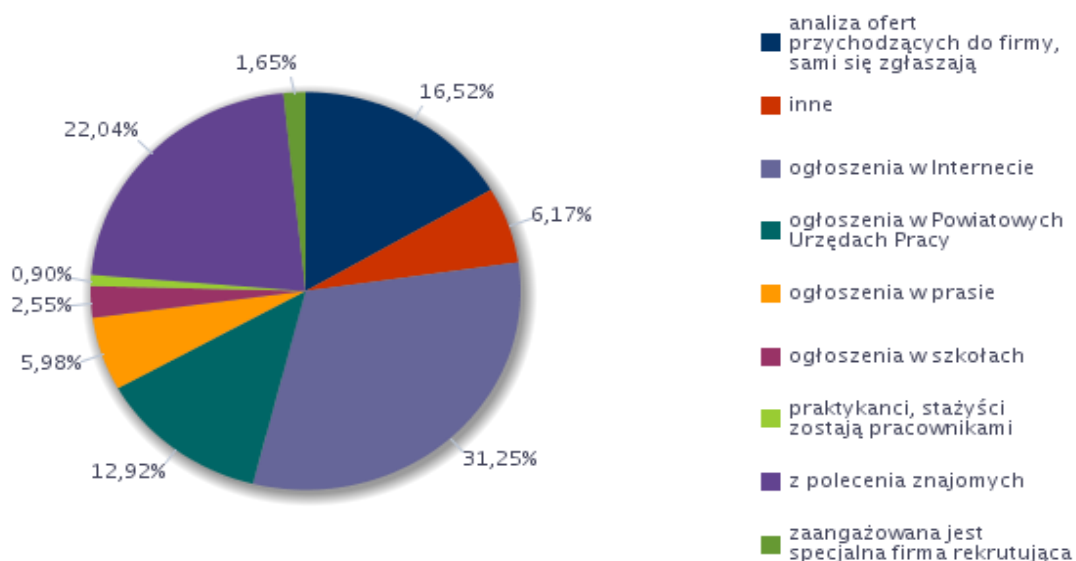
Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	brak wskazań		
Magazynierzy i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	współpraca w zespole	3,85%	0
Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,85%	0
Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
Murarze i pokrewni	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
Ogółem (bez względu na zawód)	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,80%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	2,53%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,48%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,18%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,86%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,86%	0
	współpraca w zespole	1,86%	0
	wykonywanie obliczeń	1,57%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,35%	0

	znajomość języków obcych	1,25%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,91%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,91%	0
	wywieranie wpływu	0,88%	0
Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
Pielęgniarki z tytułem specjalisty	brak wskazań		
Pomoce kuchenne	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
Przedstawiciele handlowi	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
Stolarze meblowi i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0

Technicy elektronicy i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
Technicy mechanicy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0

Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw zawiera również pytania dotyczące sposobów dotarcia pracodawców do potencjalnych pracowników.

Rysunek nr 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników (źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Jak wynika z zaprezentowanego wykresu przedsiębiorstwa poszukiwały kandydatów do pracy przede wszystkim za pośrednictwem Internetu (31,25%), z polecenia znajomych (22,04%), analizy ofert przychodzących do firm (16,52%). Ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy składa 12,92% badanych podmiotów gospodarczych. Do rzadziej stosowanych metod dotarcia do kandydatów do pracy należą ogłoszenia w szkołach lub prasie, angażowanie firm rekrutujących, rekrutowanie spośród stażystów lub praktykantów.

Analizie poddany został również odsetek ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy. Ponad połowa respondentów poinformowała, że zgłasza do Urzędu zaledwie 1 – 10% ofert pracy. Szczegółowe wyniki prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 17. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy
(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	52,81
11-25%	6,39
26-50%	7,06
51-75%	6,39
76-100%	27,36

Biorącym w badaniu osobom decyzyjnym w sprawach zatrudnienia zadano pytanie „W jakich zawodach poszukuje Pan(i) pracowników za pośrednictwem Powiatowych Urzędów Pracy?”. W tym miejscu zaznaczyć należy, że zaprezentowane poniżej wyniki odzwierciedlają opinie jedynie tych przedsiębiorców, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu.

Tabela nr 18. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy (źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

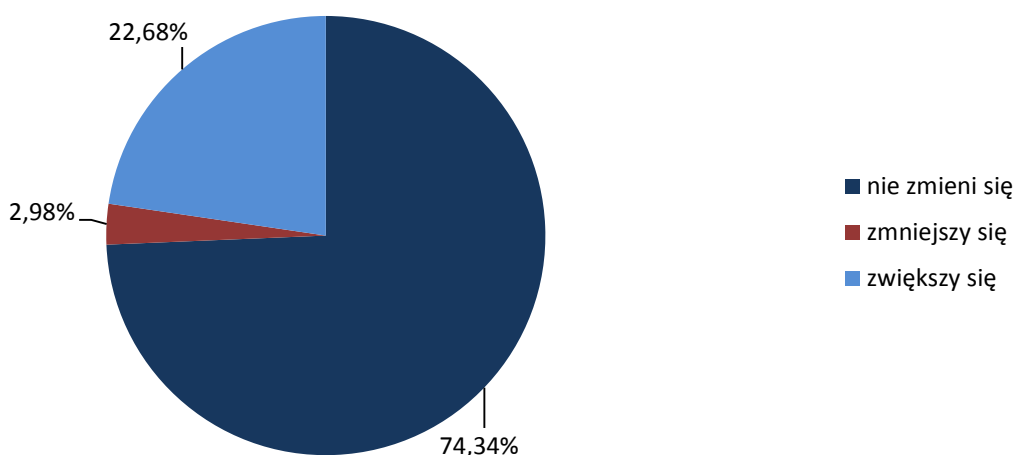
Zawód	Wskaźnik struktury
Lekarz	8,99%
Pielęgniarka - specjalista pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania	8,99%
Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	4,78%
Dozorca	4,73%
Elektryk	4,73%
Księgowy	4,73%
Monter / konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	4,73%
Robotnik gospodarczy	4,73%
Sekretarka	4,73%
Sprzedawca w branży przemysłowej	4,73%
Technik elektronik	4,73%
Pedagog	4,55%
Drukarz sitodrukowy	4,33%
Kasjer handlowy	4,33%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	4,33%
Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	4,33%
Pielęgniarka	4,33%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	4,33%
Technik farmaceutyczny	4,33%

6. Prognoza lokalnego rynku pracy

Prezentowana w niniejszym rozdziale prognoza lokalnego rynku pracy została przygotowana na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw w powiecie sosnowieckim, przeprowadzonego w ostatnim kwartale 2016 roku. Wygenerowana w ten sposób prognoza dotycząca planów zatrudnieniowych nie musi w pełni znaleźć odzwierciedlenia w rzeczywistości. Zachodzi jednak domniemanie, iż w przypadku braku wystąpienia na lokalnym rynku pracy drastycznych zmian, pozwoli ona uzyskać ogólną orientację co do prawdopodobnego scenariusza sytuacji mającej na nim wystąpić.

Podczas badania poproszono respondentów by na podstawie aktualnej sytuacji w przedsiębiorstwie określili, czy w ciągu następnego roku zamierzają zwiększyć zatrudnienie w prowadzonych przez nich firmach.

Rysunek nr 7. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku
(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

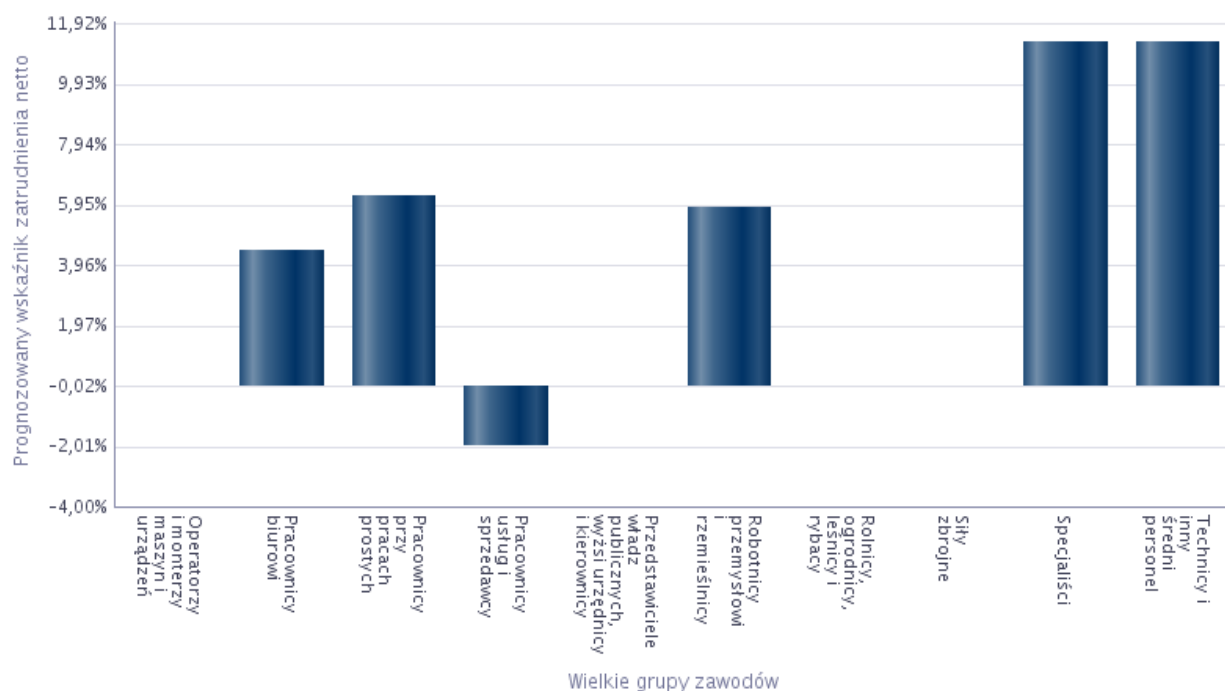

Najwięcej, bo aż 74,34% respondentów, nie przewiduje w 2016 roku zmiany stanu zatrudnienia. Planowane zwiększenie liczby zatrudnionych pracowników deklaruje 22,68% przedsiębiorców, podczas gdy zmniejszenie tej liczby zapowiada jedynie 2,98%.

Wśród przedsiębiorców, którzy w roku 2016 przewidują zwiększenie zatrudnienia, przeważają raczej ostrożne prognozy. Najwięcej firm - 9,76% - deklaruje zwiększenie zatrudnienia w przedziale od 1 do 10%. Niewiele mniej – 7,08% - od 11 do 20%. Pojawiają się także bardziej optymistyczne plany zatrudnieniowe – 1,36% przedsiębiorców szacuje, że w ich przedsiębiorstwach powstanie od 11 do 20% nowych etatów, a 4,48% - nawet powyżej 30%.

Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem dla 2016 roku w powiecie sosnowieckim uplasował się na poziomie 16,69%. Na poniższym wykresie została przedstawiona prognoza zatrudnienia dla wielkich grup zawodów. Wynika z niej, iż najczęściej przedsiębiorcy mają zamiar zatrudniać specjalistów oraz techników i inny średni personel. W korzystnej sytuacji na rynku pracy mają znaleźć się również pracownicy przy pracach prostych, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy biurowi. Tylko w jednej z wielkich grup zawodów - w obszarze usług i handlu - wskaźnik zatrudnienia przybrał wartość ujemną. Oznacza to, że według przedsiębiorców w 2016 roku istnieje prawdopodobieństwo, iż w tej wielkiej grupie zawodów więcej osób zostanie zwolnionych niż nowozatrudnionych.

Rysunek nr 8. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku (źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Na drodze przeprowadzonego badania ankietowego udało się także ustalić przybliżoną listę zawodów, których posiadacze mają w najbliższym czasie największą szansę na znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Wśród preferowanych zawodów, w których sosnowieccy przedsiębiorcy planują w 2016 zatrudniać nowych pracowników, na najwyższej pozycji plasują się, podobnie jak w ubiegłym roku, technicy prac biurowych (9,95%), sekretarki (4,98%) i technicy informatycy (4,98%). Po raz pierwszy odnotowano wzrost zapotrzebowania na zawody w branży medycznej – lekarzy (9,45%), pielęgniarki (4,55%), pielęgniarki ze specjalnością pielęgniarstwa środowiska, nauczania i wychowania (9,45%), pozostały średni personel do spraw zdrowia (4,98%)

i techników farmaceutycznych (4,55%). Sytuacja ta może mieć związek zarówno z uwidaczniającą się ogólnopolską tendencją starzenia się społeczeństwa oraz wciąż utrudnionym dostępem do uświadczonych w tym zakresie usług specjalistycznych, jak i z pojawieniem się, w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na lokalnym rynku, wielu nowych podmiotów gospodarczych świadczących profesjonalne usługi w tym sektorze. Wśród odpowiedzi respondentów pojawiają się także plany zatrudnieniowe obejmujące zawody takie jak: rzeźnik – wędliniarz (9,45%), barman (4,98%), glazurnik (4,98%), murarz – tynkarz (4,98%), drukarz sitodrukowy (4,55%). Na liście znalazły się również zawody związane z branżą edukacyjną: nauczyciel nauczania początkowego (4,55%) oraz pedagog szkolny (4,55%). Dane dotyczące opisanej prognozy prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 19. Zawody, w których firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w roku 2016
(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Kod	Zawód	Wskaźnik struktury
411004	Technik prac biurowych	9,95%
221101	Lekarz	9,45%
222219	Pielęgniarka - specjalista pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania	9,45%
751105	Rzeźnik-wędliniarz	9,45%
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	9,10%
513202	Barman	4,98%
712202	Glazurnik	4,98%
711204	Murarz-tynkarz	4,98%
325990	Pozostały średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	4,98%
412001	Sekretarka	4,98%
351203	Technik informatyk	4,98%
732201	Drukarnia sitodrukowa	4,55%
234113	Nauczyciel nauczania początkowego	4,55%
235912	Pedagog szkolny	4,55%
222101	Pielęgniarka	4,55%
321301	Technik farmaceutyczny	4,55%

Na bazie przeprowadzonego badania ankietowanego przedsiębiorstw podjęto próbę stworzenia listy cech, które są dla pracodawców szczególnie istotne przy poszukiwaniu i podejmowaniu decyzji o późniejszym zatrudnieniu kandydata na pracownika. Do każdego z wymienionych w powyższej tabeli zawodów pracodawcy starali się przypisać według odpowiedniej skali (od 5 – bardzo ważne do 1 – w ogóle nie ważne) cechy, które mogą wpłynąć

na decyzję o zatrudnieniu bądź nie zatrudnieniu danego kandydata. Zamknięty katalog cech kandydata został zaproponowany w drodze badania ankietowego.

Zgodnie z uzyskanymi od respondentów odpowiedziami wymagania co do kandydatów na pracowników w zawodach, w których planują w najbliższym czasie zatrudnić, obejmują następujące zestawy cech:

- **barman** – cechy niezbędne: doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków oraz zawód wyuczony;
- **glazurnik** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków oraz znajomość języków obcych;
- **murarz – tynkarz** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność fizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, znajomość języków obcych;
- **pedagog szkolny** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność fizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, wywieranie wpływu, zarządzanie ludźmi/przywództwo;
- **pielęgniarka** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, dodatkowe uprawnienia, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód;

- **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód;
- **pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej nie sklasyfikowani** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, dodatkowe uprawnienia, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków;
- **rzeźnik – wędliniarz** – doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyuczony zawód;
- **sekretarka** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, współpraca w zespole, wykonywanie obliczeń, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, znajomość języków obcych;
- **technik farmaceutyczny** – doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód;
- **technik informatyk** – dodatkowe uprawnienia, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyuczony zawód;
- **technik prac biurowych** – czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna

i psychomotoryczna, współpraca w zespole, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód.

Do cech najczęściej pożądanых wśród kandydatów należą uplasowane na najwyższych pozycjach wskaźnika struktury odpowiedzi takie cechy jak: komunikacja ustna/komunikatywność, współpraca w zespole, planowanie i organizacja pracy własnej czy umiejętność wyszukiwania informacji, analizowania i wyciągania wniosków. Pracodawcy doceniają też doświadczenie zawodowe, sprawność fizyczną, przedsiębiorczość, inicjatywność i kreatywność oraz czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim. Zarządzanie ludźmi/przywództwo pojawia się najrzadziej, bo tylko w kontekście jednego zawodu (pedagog szkolny).

Zestawienie cech pożądanых wśród kandydatów na pracowników bez względu na zawód prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 20. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić w 2016 roku
(źródło: opracowane na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw)

Ogółem (bez względu na zawód)	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,27%
	dodatkowe uprawnienia	2,66%
	doświadczenie zawodowe	5,79%
	komunikacja ustna/komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,56%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,15%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,02%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,56%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,54%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,84%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,77%
	wyuczony zawód	5,08%
	wywieranie wpływu	1,42%
	zarządzanie ludźmi/przywództwo	0,94%
	znajomość języków obcych	2,91%

Przygotowanie potencjalnych kandydatów do pracy w zawodach, w których przedsiębiorcy zamierzają zatrudniać w 2016 roku zostało przez nich ocenione bardzo pozytywnie. Wskaźnik struktury odpowiedzi „bardzo dobrze/raczej dobrze” na pytanie „Jak ocenia Pan/Pani przygotowanie kandydatów do pracy” w każdym z wymienionych zawodów wyniósł 100%.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Analiza danych zaprezentowanych w raporcie pozwala na dokonanie następującego podsumowania:

- ✓ liczba bezrobotnych w końcu 2015 roku względem końca 2014 roku spadła o 1252 osoby w tym o 665 kobiet;
- ✓ najliczniejsze grupy osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec IV kwartału zarówno w 2014 jak i w 2015 roku stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i niższym oraz policealnym i średnim zawodowym;
- ✓ najliczniejszą grupą osób bezrobotnych w 2014 i 2015 roku były osoby w wieku 25-34 i 35-44 lata, z tym, że można zauważyć, iż programy rynku pracy nakierowane na pomoc osobom bezrobotnym do 30 roku życia skutkują spadkiem ich liczby, gdyż właśnie największy odpływ osób bezrobotnych zanotowano w grupie wiekowej 25-34 lata – spadek liczby osób bezrobotnych o 20,38% oraz w grupie osób 18-24 – spadek liczby osób bezrobotnych o 27,14% względem roku 2014;
- ✓ największy odpływ osób bezrobotnych można zaobserwować w grupie osób bez stażu pracy, a także wśród osób długotrwale bezrobotnych;
- ✓ osoby bezrobotne bez stażu pracy zarówno w 2014 jak i w 2015 roku stanowiły najwyższy procent w ogóle zarejestrowanych osób bezrobotnych;
- ✓ biorąc pod uwagę zarejestrowane osoby bezrobotne oraz czas pozostawania bez pracy w roku 2015 względem roku 2014 odnotowano zwiększenie udziału procentowego liczby bezrobotnych w ich ogólnej liczbie w kategoriach: osób pozostających bez pracy od 1-3 miesięcy oraz powyżej 24 miesięcy;
- ✓ na koniec grudnia 2015 roku stopa bezrobocia rejestrowanego spadła o 1,3% względem końca grudnia roku 2014, co jest zgodne z tendencjami spadkowymi w województwie oraz w całej Polsce;
- ✓ największym napływem, ale jednocześnie odpływem z bezrobocia w roku 2015 charakteryzowały się następujące wielkie grupy zawodów: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług i sprzedawcy, technicy i inny średni personel oraz specjaliści. Są to grupy zawodów, w których występuje największa rotacja na rynku pracy;
- ✓ największy odsetek ofert subsydiowanych w 2015 roku tut. Urząd proponował dla kierowników oraz pracowników biurowych;
- ✓ grupy zawodów z najwyższym wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia zamieszczono w tabeli nr 5;
- ✓ wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2015 roku potwierdza, że pracodawcy w grupach zawodów: specjaliści, kierownicy i inny średni personel oraz pracownicy biurowi, częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych niż za pośrednictwem tut. Urzędu. Natomiast za pośrednictwem PUP w Sosnowcu poszukiwani byli pracownicy wykonujący prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, a także pracownicy usług i sprzedawcy;

- ✓ zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone analizowane były na podstawie trzech wskaźników: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych, które zostały dokładnie opisane w niniejszym raporcie;
- ✓ w 2015 roku do rocznej informacji sygnałnej zakwalifikowano 1 zawód maksymalnie deficytowy, 5 zawodów deficytowych, a także 3 zawody maksymalnie nadwyżkowe i 11 zawodów nadwyżkowych. W wyniku dokonanej analizy nie określono zawodów zrównoważonych. Powyższe dane zostały zaprezentowane poniżej w rocznej informacji sygnałnej za 2015 rok w powiecie sosnowieckim;

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat m. Sosnowiec
INFORMACJA SYGNAŁNA 2015 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych
	zawód deficytowy	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
		Pracownicy biur informacji
		Pomoce domowe i sprzątaczk
		Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych
		Praczk
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
		Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości
		Pracownicy do spraw transportu
		Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Dekarze
		Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pomoce kuchenne
		Malarze budowlani i pokrewni
		Tynkarze i pokrewni
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Technicy fizjoterapii i masażyści
		Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pracownicy domowej opieki osobistej

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

- ✓ około 35% ogółu osób bezrobotnych z terenu Sosnowca stanowią osoby nie posiadające zawodu;
- ✓ przeprowadzona analiza strony popytowej rynku pracy wykazała, że umiejętnościami pożądanymi przez pracodawców praktycznie we wszystkich wielkich grupach zawodów są komunikatywność oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna. Natomiast brak jest danych statystycznych dotyczących uprawnień i kwalifikacji posiadanych przez osoby bezrobotne, co uniemożliwia ocenę poziomu dopasowania strony podaźowej i popytowej rynku pracy biorąc pod uwagę ich strukturę kwalifikacyjno-zawodową;
- ✓ analiza rynku edukacyjnego wykazała, że w mieście Sosnowiec brak jest uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych kształcących się w zawodach, które obecnie należą do grupy zawodów deficytowych wskazanych w informacji sygnałnej za rok 2015, co może oznaczać konieczność realizowania szkoleń w tych zawodach;
- ✓ dalsza analiza rynku edukacyjnego wskazała na brak zasadności organizowania szkoleń przygotowujących do wykonywania zawodów: technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy fizjoterapii i masażyści, średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani oraz pracownicy ds. rachunkowości i księgowości. Powyższe zawody są określane obecnie jako nadwyżkowe, a dodatkowo kształcą się w nich uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych w powiecie;
- ✓ analiza rynku edukacyjnego na podstawie wskaźnika agregacji bezrobotnych wśród absolwentów sosnowieckich szkół ponadgimnazjalnych wskazuje, że najwyższą wartość wskaźnik ten przyjmuje w grupie osób kończących zasadniczą szkołę zawodową;
- ✓ analiza rynku edukacyjnego na podstawie wskaźnika frakcji bezrobotnych wśród absolwentów pozwala stwierdzić, że na koniec roku 2015 względem roku 2014 wzrosła liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych;
- ✓ analiza lokalnego rynku pracy na bazie przeprowadzonego badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw, które objęło w Sosnowcu 65 podmiotów gospodarczych wykazała, że ponad 65% z nich utrzymała liczbę osób zatrudnionych w 2014 roku, a u 25% badanych przedsiębiorstw zatrudnienie zwiększyło się. Jedynie u około 5% podmiotów zmniejszyło się zatrudnienie;
- ✓ wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2015 roku w mieście Sosnowiec był dodatni i wyniósł 13,89. Najwięcej przebadanych przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia na poziomie wielkich grup zawodów: specjaliści oraz technicy i inny średni personel;
- ✓ w 2015 roku przedsiębiorcy najczęściej zatrudniali m.in. w zawodach: blacharz, drukarz sitodrukowy, kucharz, nauczyciel nauczania początkowego, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, pozostali pracownicy ochrony osób i mienia, specjalista ds. sprzedaży, technik handlowiec;
- ✓ w większości wskazanych zawodów przedsiębiorcy pozytywnie oceniali przygotowanie kandydatów do pracy. Najmniej korzystnie pracodawcy ocenili jedynie technika handlowca i pracowników ochrony osób i mienia;
- ✓ trudności z pozyskaniem pracowników w 2015 roku miało ponad 35% przedsiębiorców m.in. w następujących zawodach: barman, drukarz, elektryk budowlany, kierowca

samochodu ciężarowego, kucharz, magazynier, przedstawiciel handlowy, specjalista ds. sprzedaży, stolarz meblowy, technik mechanik;

- ✓ przedsiębiorcy w 2015 roku pozyskiwali kandydatów do pracy przede wszystkim za pośrednictwem internetu oraz „z polecenia znajomych”. Mały odsetek ankietowanych pracodawców korzystał z usług tut. Urzędu celem pozyskania kandydatów do pracy w 2015 roku;
- ✓ na podstawie przeprowadzonego badania kwestionariuszowego aż 74,34% przedsiębiorców nie przewiduje zmiany stanu zatrudnienia w swoich firmach. Natomiast planowane zwiększenie liczby pracowników deklarowało 22,68% przedsiębiorców, podczas gdy zmniejszenie tej liczby zapowiada jedynie 2,98% respondentów;
- ✓ w roku 2016 pracodawcy zamierzają zwiększyć zatrudnienie w następujących wielkich grupach zawodów: specjaliści, technicy i inny średni personel, a także pracownicy przy pracach prostych, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy biurowi;
- ✓ zmniejszenie poziomu zatrudnienia pracodawcy przewidują w obszarze usług i handlu.

Zastępca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
w Sosnowcu
mgr Jolanta Goncerz

Opracował zespół w składzie:

Anna Kułagowska

Anna Tutaj

Katarzyna Różycka – Zelman

Lucyna Huppert

Magdalena Gątkiewicz

Tatiana Folczyńska

Załącznik 1. Rynek pracy

Tabela nr 21. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2015 roku według wielkich grup zawodów.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni długotrwale	Napływ ofert pracy w okresie		Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba ofert pracy	Mierniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*	
		napływ w okresie	odpływ w okresie	stan na koniec okresu	stan na koniec okresu	udział w % do ogółem bezrobotnych		PUP	Internet					wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwalego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	rok	poprzedni rok**
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	3	3	0	0		0	0	18	0,00	4,33	1	2	0,78		1,00	deficyt	-
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	0	0	0	0		0	0	8	0,00	1,92	0	1	0,00			max deficyt	-
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	93	92	63	3	4	35	11	32	0,00	10,34	69	5	14,96	55,56	0,99	nadwyżka	-
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	11	10	11	1	9	6	0	0		0,00	9	0		54,55	0,91	max nadwyżka	-
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	209	200	167	4	2	86	1	16	0,00	4,09	166	1	117,00	51,50	0,96	nadwyżka	-
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	18	15	9	1	11	5	0	0		0,00	9	0		55,56	0,83	max nadwyżka	-
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	1	3	0	0		0	25	48	0,00	17,55	1	6	0,14		3,00	deficyt	-
4225	Pracownicy biur informacji	2	2	2	0	0	0	0	14	0,00	3,37	1	1	0,64	0,00	1,00	deficyt	-

4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	30	28	22	1	4	14	7	0	0,00	1,68	19	1	32,43	63,64	0,93	nadwyżka	-
4323	Pracownicy do spraw transportu	16	15	11	0	0	6	8	0	0,00	1,92	10	1	15,00	54,55	0,94	nadwyżka	-
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	3	2	1	0	0	1	0	0		0,00	1	0		100,00	0,67	max nadwyżka	-
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	4	4	1	0	0	0	20	0	0,00	4,81	1	2	0,80	0,00	1,00	deficyt	-
7121	Dekarze	14	13	17	0	0	12	11	0	0,00	2,64	16	2	8,57	70,59	0,93	nadwyżka	-
7123	Tynkarze i pokrewni	5	3	7	0	0	4	17	0	0,00	4,09	4	1	3,06	57,14	0,60	nadwyżka	-
7131	Malarze budowlani i pokrewni	91	90	70	0	0	44	23	0	17,39	5,53	76	1 5	5,08	62,86	0,99	nadwyżka	-
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	10	8	9	0	0	6	2	0	0,00	0,48	7	0	40,50	66,67	0,80	nadwyżka	-
9111	Pomoce domowe i sprzętaczk	6	8	3	1	33	1	50	0	0,00	12,02	3	4	0,66	33,33	1,33	deficyt	-
9121	Praczk	12	11	8	0	0	5	2	0	0,00	0,48	7	0	44,00	62,50	0,92	nadwyżka	-
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	113	100	102	2	1	65	78	0	1,28	18,75	102	1 3	8,12	63,73	0,88	nadwyżka	-
9412	Pomoce kuchenne	44	39	34	1	2	19	25	0	0,00	6,01	29	4	7,16	55,88	0,89	nadwyżka	-

Załącznik 2. Rynek edukacyjny

Tabela nr 22. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2015 roku.

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w poprzednim roku szkolnym		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów	
	ogółem	posiadających tytuł zawodowy	na koniec grudnia roku poprzedniego	na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
"COPERNICUS" LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH				1		
"COPERNICUS" SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH	28	8				
AP EDUKACJA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W SOSNOWCU	36		48	49	133,33%	136,11%
AP EDUKACJA POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNA	18	12	30	21	166,67%	116,67%
AP EDUKACJA POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA W SOSNOWCU	14	4				
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 3 ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANA W SOSNOWCU, UL. BRACI MIEROSZEWSKICH 42	36					
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 4 GASTRONOMICZNA W SOSNOWCU, UL. WAWEL 1	38	10				
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 6 TRANSPORTOWA W SOSNOWCU, UL. KILIŃSKIEGO 31						
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 7 SAMOCHODOWO-MECHATRONICZNA W SOSNOWCU, UL. KILIŃSKIEGO 25	82					
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 9 RZEMIEŚNICZO-ARTYSTYCZNA W SOSNOWCU, UL. GROTA ROWECKIEGO 64	46	8	1		2,17%	

CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 1 EKONOMICZNE W SOSNOWCU, UL. GROTA ROWECKIEGO 66	196	120				
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 2 ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE W SOSNOWCU, UL. BRACI MIEROSZEWSKICH 42	62					
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 3 GASTRONOMICZNO-HOTELARSKIE W SOSNOWCU, UL. WAWEL 1	128	108				
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 4 TRANSPORTOWE W SOSNOWCU, UL. KILIŃSKIEGO 31	44					
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 5 SAMOCHODOWO- MECHATRONICZNE W SOSNOWCU, UL. KILIŃSKIEGO 25	106					
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 6 GRAFIKI, LOGISTYKI I ŚRODOWISKA W SOSNOWCU, UL. LEGIONÓW 9	130					
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO TECHNIKUM NR 7 PROJEKTOWANIA I STYLIZACJI UBIORU W SOSNOWCU, UL. GROTA ROWECKIEGO 64	60	36	1	1	1,67%	1,67%
DELTA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH						
DELTA POLICEALNA SZKOŁA ROZWOJU ZAWODOWEGO						
ELITARNA SZKOŁA SŁUŻB OCHRONY I BIZNESU "COBRA"	26	6				
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. W. ROŻDZIĘŃSKIEGO	106		2	1	1,89%	0,94%
I PRYWATNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "SZKOŁA OTWARTEGO MYŚLENIA"	22			2		9,09%

II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. EMILII PLATER	212					
III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. B. PRUSA	100					
III PRYWATNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE "SZKOŁA OTWARTEGO MYŚLENIA"	20					
IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. S. STASZICA	304					
IV LICEUM PROFILOWANE			1			
KATOLICKIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ŚW. JANA BOSKO PRZY PARAFII ŚW. TOMASZA APOSTOŁA	48					
KATOLICKIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE KANA						
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	78		15	1	19,23%	1,28%
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH CENTRUM EDUKACJI "SIÓDEMKA"						
MEDYCZNE STUDIUM ZAWODOWE W SOSNOWCU ZAKŁADU DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO W KATOWICACH			1	2		
NIEPUBLICZNA JEDNOROCZNA POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA DLA DOROSŁYCH "ŻAK"	38		3	3	7,89%	7,89%
NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA CENTRUM NAUKI BIZNESU "ŻAK"	208	42				
NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA FARMACEUTYCZNA MEDAN	148	146				
NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA HOTELARSKO- TURYSTYCZNA						
NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA KOSMETYKI DLA DOROSŁYCH "ŻAK"	44	32				

NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA W SOSNOWCU ZAKŁADU DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W KATOWICACH			5	1		
NIEPUBLICZNA ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA W SOSNOWCU ZAKŁADU DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W KATOWICACH						
NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH			12	7		
NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "ŻAK"	182		3		1,65%	
NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH ZAKŁADU DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W KATOWICACH	50					
NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁA MISTRZOSTWA SPORTOWEGO PZHL	24					
NIEPUBLICZNE POLICYJNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE "AS"						
NIEPUBLICZNE PROFILOWANE LICEUM POLICYJNE "AS"			2			
OMEGA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	76		4	5	5,26%	6,58%
OMEGA POLICEALNA SZKOŁA ROZWOJU ZAWODOWEGO	48	32				
POLICEALNA SZKOŁA CENTRUM EDUKACJI "SIÓDEMKA"	54	36	9	4	16,67%	7,41%
POLICEALNA SZKOŁA KOSMETYKI SIÓDEMKA						
POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNA "ŻAK" W SOSNOWCU						
POLICEALNA SZKOŁA OPIEKI MEDYCZNEJ "ŻAK" W SOSNOWCU						
POLITECHNIKA ŚLĄSKA W GLIWICACH			7	2		

PRYWATNA POLICEALNA SZKOŁA FARMACEUTYCZNA "AS"	10	10				
PRYWATNA POLICEALNA SZKOŁA MENEDŻERÓW BIZNESU I ADMINISTRACJI						
PRYWATNA POLICEALNA SZKOŁA POLICYJNA "AS"	20	8				
PRYWATNA POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA "AS"	82	58				
PRYWATNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE NR 1	22		1	2	4,55%	9,09%
REGIONALNE CENTRUM KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W SOSNOWCU-MEDYCZNA SZKOŁA POLICEALNA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DLA DOROSŁYCH	184	150				
REGIONALNE CENTRUM KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W SOSNOWCU-MEDYCZNA SZKOŁA POLICEALNA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	52	36				
SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH						
"COPERNICUS" LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH						
SZKOŁA POLICEALNA NR 2						
SZKOŁA POLICEALNA NR 3 W SOSNOWCU						
SZKOŁA POLICEALNA NR 4 W SOSNOWCU			9	4		
SZKOŁA POLICEALNA NR 5						
SZKOŁA POLICEALNA NR 6						
SZKOŁA POLICEALNA NR 7						
SZKOŁA POLICEALNA NR 8						
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY	20					

TECHNIKUM DLA DOROSŁYCH			9	3		
TECHNIKUM NR 8	272	124	17	4	6,25%	1,47%
TECHNIKUM UZUPEŁNIAJĄCE DLA DOROSŁYCH	32	2	7	1	21,88%	3,13%
TECHNIKUM UZUPEŁNIAJĄCE NR 1			1			
UNIwersytet Śląski w Katowicach			1	1		
UZUPEŁNIAJĄCE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE			2			
VI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANUSZA KORCZAKA	274		4	2	1,46%	0,73%
VI NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	12					
VII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. K. K. BACZYŃSKIEGO	132		5	1	3,79%	0,76%
VIII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. C. K. NORWIDA	106					
WYŻSZA SZKOŁA BIZNESU W DĄBROWIE GÓRNICZEJ				1		
WYŻSZA SZKOŁA HUMANITAS W SOSNOWCU			10	12		
WYŻSZA SZKOŁA INŻYNIERII BEZPIECZEŃSTWA I EKOLOGII W SOSNOWCU				1		
WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W SOSNOWCU				1		
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA DLA DOROSŁYCH			1			
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 1			18	3		
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 10						
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 2	26		5	5	19,23%	19,23%

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 8						
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA SPECJALNA	10					
ŚLĄSKA WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA IM. GENERAŁA JERZEGO ZIĘTKA W KATOWICACH				3		